

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Паспаринская средняя общеобразовательная школа им. А.Г. Калкина»**

Рассмотрено на заседании МО учителей
начальных классов «26» 08. 2022 г.
Протокол № 1 от «26» 08. 2022 г.
Руководитель МО Калранова В.И.

Согласовано:
Заместитель директора по УВР
Язарова Н.М.
«26» 08.2022 г.

Утвержден
Директор школы
Манзырова Т.Г.
Протокол № 1 от «26» 08. 2022 г.
Протокол № 4 педагогического совета

**Рабочая программа
по математике
для 2 класса**

Срок реализации программы: 2022-2023 учебный год

**Составитель программы: учитель начальных классов
Язарова Н.М.**

с. Паспарта, 2022 г.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по литературному чтению
(литературное чтение (на алтайском языке))
для 3 класса
на 2022-2023 учебный год**

**Составитель программы:
учитель начальных классов
Манзырова Татьяна Геннадьевна**

с. Паспарта, 2022 г.

Жартамал сөс

Алтай тилле иштеер программа Паспарты јурттын орто уредулу школынын текши ўредёлү баштамы школдын программазына тайанып тургузылган. Программа баштамы класстардын федерал эл- тергеелик ўредё стандартына ла Россиянын гражданинин көгүс –көрүмин тыныдып öскүрери ле таскамал берерининг Концепциязына тайанып тургузылган.

Литературалык кычырыш баштамы класстарда тös предметтердин тоозына кирет. Берилген предметте ўренчик кандый једимдерге јеткенинен öскö предметтердин турултазы камаанду болор. Кычырарынын урокторында јеткен једимдер јаныс ла кееркедим литератураны керектүй болбой, öскö дö предметтердин тексттерин кёнү кычырарына ла оны ондоорына, анайда ок ўренчиктердин текши билгириин, көгүс көрүмин теренжиидип, көкси элбек улус болорына таскадат.

Баштамы класстарда литературалык кычырыштын тös амадулары:

- текстти чокым- жарт, кёнү кычырып, кычырганын көгүске аларга ўренери;
- эрмек- куучыннын бастыра бўдўмдерин онон ары теренжиидип, ол аайынча билгирлерин элбедип, башка- башка бўдўмдў тексттерле иштеерге ўренери; бичиктерле ѡилбиркеп, кычырарын сўёрине таскамал алары; башка- башка бичиктерди ѡилбиркеп көрорине ле ол бичиктердин ортозынан бойына керектузин талдап аларына ўренери;
- кееркедим јайаандык јайлазын ачарына, кандый ла немени ѡилбиркеп көрорине ўредери; кееркедим произведениялерди кычырганда, ондо айдылгани керектерди ёргеги ажыра откўрип, килегенин, јаратпай турганын чыгара айдарга ўренери; сёскö сескир ле кееркедим произведениеде не керегинде айдылганын ондооры;
- кееркедим литература ажыраjakшы кылыш- јанду кижи болорына таскап, килемжи, најылыш, чындык ла кандый ла немени учурына јетири эдип турарына тазыктырары; тёрёл калыгынын тўёуизиле, чўм- јандарыла, кеендингиле (искусство) ѡилбиркеерге, анайда ок Россиянын ла öскö дö ороондордын калыктарынын јўрўмиле, кеендингиле ѡилбиркеерге тазыктырары;
- тёрёл лё орус, анайда ок öскö дö укту калыктардын балдарга учурлаган литературазыла таныштырып, ўренчиктерди кееркедим литератураны кўёнзеп кычырарына ѡилбиркедериле коштой, Тёрёлине, калыгына тузазын јетирерге амадаар кўён- санаа таскадары.

Литературалык кычырыш баштамы класстарда ўренер тös предмет болуп турганыла коштой, ёўрўмдик таскамал (воспитание) аларында сўреен јаан камаанын јетирет.

Баштамы класстарда ўренчиктердин јажына келижип турган чўмдемелдерди кычырганы олорго ак- чек санаалу, турумкай, jakshynak кылыш- јанду кижи болуп ёзёрине болужат. Чўмдемелдерде геройлордын эткен керектери, эрмек- куучыны ажыра бойынын кылыш- јанын ондоп, эрмек- куучынын тўнейлеп, олордон тем аларга эмезе олорго тўней болбоско таскамал алат. Школдын бичиктеринде берилген чўмдемелдерди кычырып тура, öскö дö бичиктерди кўёнзеп кычырарына ла эрмек- куучыннын

башка- башка бүдүмдериле тузаланарага ўренет. Бу уроктордо кееркедим чўмдемелди könў, чокым- јарт, бойында эмезе ўнле тыныда кычырарга ўренип алганы öскö дö уроктордо керектü болот.

Курсты једимдў ёткёни тургускан амадуга келиштире диалог, монолог эрмек- куучын тургузарына, кычырганы аайынча бойынын кўён- санаазын чыгара айдарына ла башка- башка бүдүмдў тексттерле, бичикте берилген кош материалдарла иштеерге, башка- башка бүдүмдў сўзликтерден, энциклопедиялардан керектü јетирўлер табарына сўреен jaан камаанын јетирет. Кычырарынын урокторында ўренчиктер бичикчи кычыраачылар болорго ўренет: jaантайын билгирлер аларга амадаары (танынан јаны бичиктер кычырары), башка- башка бүдүмдў кычырыштарды јаныс ла урокто эмес, анайда ок öскö дö учуралдарда тузаланарага, кычырган эмезе уккан јетирўлерди ле чўмдемелдерди ондоп, ондо не керегинде айдылганын куучындарга, танынан бойы керектü бичиктерди талдап аларга.

Бичиктерде берилген произведениялерди кычырып тура, баштамы класстардын ўренчиктери кееркедим чўмдемелдердин тилине ајару салып ўренет: кандый бир учуралды көргўскенде, автор кандый сўстёр ажыра кычыраачыны кородошко, сўёнчиге, килемјиге ле öскö дö айалгага экелип турганын шиндеерине таскамиал алат.

Кычырар тексттердин тематиказы. Алтай, орус ла öскö дö калыктардын оос чўмделгези: чёрчёктёр, кожондор, табышкактар, сооындар, модор ло кеп сўстёр; алтай ла öскö дö укту поэттердин кычырарга сўстёри эптў ле эске ўренерге јенил кочўрмелери; баштамы класстын ўренчиктеринин јажына келижип турар ада-энелердин ижи, Тёрёли, ар-буткени ле тындулары, балдардын јўрёми, кижи, улус ортодо колбулар, најылық, нёкор, чындық,jakшы ла јаман деген ондомолдорды көргўзип турган чўмдемелдер ле тёрёл калыгынын чўм-јанын, көрўм-шўйлтезин, тилинин јаражын, байлыгын сескедий кееркедим кеми бийик бичиичилердин чўмдемелери, ўренчиктердин јажына, öзүмине (психологиязына) келишкедий калыгынын тўёкизи керегинде тексттер, каткымчылу куучындар ла öскö дö чўмдемелдер.

Кычырар тексттердин жанрлары: чёрчёк (албатынын, автордын), табышкактар, кожондор, модор сўстёр, кокырлар, кеп сўстёр, алкыш сўстёр, тооломоштор, куучындар, ўлгерлер, баснялар.

Эрмек-куучыннын бүдүмдери ле кычырары. Берилген бўлўкке эрмек-куучыннын ла кычырарынын бастыра бўдўмдери (кычырары, угари, куучындаары ла бичиири аайынча билгирлер), башка- башка бўдўмдў тексттерле иштеери кирет. Бўлўк баштамы класстын ўренчиктери эрмек-куучыннын культуразы ла коммуникатив таскамал аайынча билгирлер аларына ууландырылган.

Бўлўкте тёс ёрде кычырары туруп јат. Тёрт њылдын туркунына кычырарынын некелтелери солынyp, јенилинен уурына кёчёт. Баштапкы ёйлёрдö ўренчиктер сўстёрди, сўсколбуларды ўзўктебей, бўткўлинче кычырып ўренген болзо, онон ары сўстёрди бириктирип, ўнле эрмектерге кўрмеп көргўзерге ўренет. Кажы ла класста кычырарынын кеми бийиктеп, ўн јогынан бойында

кычырып ёренгениле коштой, текстте не керегинде айдылганын башка-башка бүдүмде (төкпой-чачпай бүткүлинче,кыскарта,талдап) куучындаары кирет.

Программада кеerkедим чўмдемелдерле иштеерине анылу ајару эдилген. Литературалык кычырыштын урокторында тексттердин бўдўмдери керегинде(јурамал,јетиру,шўйлтелў) јетирўлер берилет. Ўренчиктер кеerkедим,ўредўнин (учебный),окылу (деловой), билим тексттерди ылгаштырып, тексттердин бажалыктары содержжаниелерине (темазы,тўс сурагына) келижип ткрган ба,жок по деп, тўнелештирип,кёрёрине, текстти бўлўктерге бўлиирине,олорго ат адаарына, план тургузарына,чўмдемелде тургузылган тўс лў кош сурактарды ылгаштырарына ўренет.

Жайалтазын ачарына ууландырган иштер. Ўренчиктердин јажына келижип турган текст аайынча изложение бичири, кычырып алган кеerkедим литературанын чўмдемелине јаан эмес сочинение бичири.

«Чўмделге јайааны». « Жайаандык иш» жайалтазын ачатан эп- аргалар ажыра ўренчиктерге кеerkедим чўмдемелдерди терен ондоорына болужып, олордын чўмдеер жайалтазын ачар иштеер ёткўрер. Кеerkедим чўмдемелдерди кычырганда,ўренчиктердин јурўмдик ченемелине тайанар.

Урокто кандый бир чўмдемелди(ўзўкти) алып, автордын бергенине тайанып, оны оос эрмек- куучын ажыра јурадып, јўзўндерле (по ролям) кычыртып ўреткенде эмезе онон до ёскё бўдўмдў иштер ёткўргенде,олордын чўмделге јайааны ачылат. Олор изложение, сочинение,ўлгер,чўрчўк бичигилеп, кеerkедим сўскё жилбўзи тыныйт.

«Литературалык кычырырары» деген курска 3 класстарда 70 час берилет (35 неделенин туркунына).

Предметти ёткёнинин турулталары

Программа учинчи класстын ёренчиктерин жеткилдейт: ёренчиктин бойынын турултазы, кижилик једимдери (личностные результаты), метапредметный турулталар, предмет аайынча турулталар (предметные результаты)

Ёренчикting бойынын турултазы

- Төрөл калыгынын, Төрөлинин түўкизиле оморкоп, башка- башка эл јуртаган тергееде öскö укту албатыны тооп, олорло нак болоры;
- Кееркедим чўмдемелдер ажыра ак- јарыктын ўстинде башка- башка ар- бўткендў јерлер бар, ондо јўзўн- башка калык јуртайт, олордын чўм- јандары, тилдери, тыш бўдўмдери башка да болзо, је ончо калыктардын амадулары, сана- кўйндори тўнай деп билгирле жеткилдеери;
- Кычырган литературалык чўмдемелдерди угуп, ўлгерлерди эске ўренип, ондо берилген тил кееркедер эп –аргалар ажыра тилдин јаражын, ээлгирин сезери;
- Ачык- јарык, öскö улуска киленкей кўён- тапту, улустын ачу- коронын ондоор кижи болуп öзёри;
- Кандый ла кижинин шўётезин тооп угарына, башка укту элдин түўкизиле, кеендигиле ѡилбиркеп, олорло нак јўрўп, ондоорго чырмайар улустар болуп öзёри;
- Öмёликтे јўреринин баштапкы ченемелин алыш, школдо ло öскö дö јерлерде бойын канайда тудунарын билери;
- Jўrўmde ёренчик кижинин тöс амадузын чике ондоорго, ўредўле јакшынак једимдерге једер кўён- тапту болоры;
- Jўrўmde эткен кажы ла кереги учун бойы каруулу болгоны, эл ортодо јарабас кылык этпеске тазыктырары;
- Jўrўmde кандый ла учуралдарда бойыла кубар да, jaan да улусла текши тил табарга, jaантайын бойын колго тудуп, улусла нак јўрерине тазыктырала коштой, литературалык геройлордын эткен керектерин бойынын кылык- јаныла тўнейлештирип, јакшы ла јаманды ондоп турар кижи болуп öзёри;
- Калыгынын ар- ѡёжёзин, кёгўс кёрўм шўётезин, төрөлинин ар- бўткенин корулаары;
- Jўrўm кажы ла кижиғе јаныс катап берилген, кандый ла кўч учуралда јўrўmdi чеберлеп, уур- кўчтерди бийик кўён- тапту турумкай ёдёри.

Метапредметный турулталар

- Ўредўнин тöс суректарын ла амадуларын терен ондоп, оны бўдўрер аргаларды билгир тузаланары;
- Тургузылган суректарды кажы ла јанынан шинделеп кёрўп, чўмделгэ јайаандыгын тузаланып бўдўрери;
- Берилген ишти тургускан амадуларга ла бўдўргедий айалгаралга келиштире пландап, турултазын шинделеп кёрўп, бийик турулта аларынын јолын табары;

- Жакшы эмезе комой ўредў болуп турганынын шылтагын шиндең көрүп, ўредёнин кеми јабыс та учуралдарда чын шўўлте чыгарып, керектин аайын түзедерге албаданары;
- Кандый бир берилген бичик керегинде јетирўни ол аайынча мынан озо ёткён текши темдек- символдор тузаланып билип алары;
- Жаны билгирлер аларга, коммуникатив амадуларга једерге эрмек- куучын тударынын эп- аргаларын элбеде тузаланары;
- Ўредў аайынча билгирлерди башка- башка сөзликтөрден, энциклопедиялардан ла ўзеери литературадан бедреери;
- Кычырган тексттин учурын ондоп, берилген коммуникатив амаду аайынча көгүске алып, эрмек- куучыннын оос ло бичиир бўдўмдерине келиштире тексттер тургузары;
- Тўндештирип, ылгап, бириктире көрўп, кандый темдектериле туней эмезе башка болгоны аайынча шўўлте чыгарары;
- Эрмектежип турган кижиинин айтканын ўспей, учына јетире угуп, кажы ла кижи бойы шўўлтелў болор аргалу, ол сенийинен башка да болзо, оны торы керегинде билери;
- Ӯмөлик иште кем кандый иш бўдўрери жанаңан бой- бойы ортодо ѡптёжип, бўдўрген иштин турултазын көрўп, иш бўдеринде Ӯмөликте онын ла ёскёлбюринин кандый эмезе салтары јеткенин тўнейлештирип, бойына шўўлте чыгарары.

Предмет аайынча турулталар

- Кеендиктин ёскё бўдўмине көрў, литература телекейлик јўрўмди, кажы ла калыктын чўм- жанаңин ла онын баалап, корып турган ондомолдорын сўстин болужыла көргўзип турганын ондооры;
- Бичик кычырганы- бойынын билгирип бийиктедери, Тўрёли ле ондо журтаган улустар керегинде, олордын ижи- тожы, јўрўми, једимдери, айландыра ар- бўткен, ак- јарық, килемжи, ёштёжў, најылық, ак- чек ле чындык деген ондомолдорды билип алары; бичиктерди јаантайын кўёнзеп кычырары;
- Кычырарынын кемин онон ары бийиктеткени текши эрмек- куучыннын ёзўмине камаанын јетирет, жартын айтса, литературоведенинин ондомолдорын тузаланып, кееркедим, билим ле ўредёнин ёскё до тексттенин ўн чыгарбай эмезе тыныда кычырып ылгаары;
- Кычырарынын башка- башка бўдўмдерин тузаланары (учурын ондоорго, талдап, бедреп «поисковое»); башка- башка тексттердин учурын көгүске алып, олордын башказын ондооры, олор аайыча куучын ёткёндö, туружып, тўс геройлордын эткен керектери, кылых- жана аайынча бойынын шўўлтезин чыгара айдары;
- Жилбиркеген тема аайынча чўмдемелди бойы бедреп, ол аайынча керектў јетирўлерди кыскачак аннотация тургузып, ёскё литератуralарла иштеери;

-Баштамы класстарда ёткён литературоведениенин баштапкы билгирлерин тузаланып, башка- башка бўдўмдў тексттерди ылгаары: керек кандый шылтактан улам болгонын, чўмдемелдин тёс учурын, текстти бўлўктерге бўлиири, олорго ат адаары, план тургузары, тил кееркедер эп- аргаларды табары, чўмдемелди куучындаары;

-Башка- башка бўдўмдў тексттердин темдектерин табары (билим, кееркедим ле ёскё до ўредёлў). Бичиир эрмек- куучыннын кебкрлерин билери (*јетирў*- берилгене тўнейлеп, текст тургузары, *шўйултеп*- сурек аайынча кару берери, *јурамал*- геройлордын кылык- јанын көргўзери). Кычырган произведение аайынча бойынын қўён- санаазын бичири;

-Кееркедим чўмдемелге учурлаган ла ёскё до тема аайынча берилген юрук аайынча бойы кандый бир чўмдемел бичири.

Ўренчиктердин ёдимдери.

3- чи класстын ўренчиктерининг билгирлери:

Ўренчиктер билер учурлу:

- берилген тексттийнле тынъида чокым- јарт кычырганда, 1 минутка 70-80 сўстён тўшпес учурлу;
- эске ўренер 10-12 чўмдемел, 2-3 прозалык чўмдемелдин ўзўгин (ол того кирер: ўлгерлер, алкыш сўстёр, тооломоштор, модор сўстёр, сўёктёр керегинде сўгўштер);
- чўмдемел аайынча (тёс герой, чўмдемелде айдылган учурал ла о.о.) бойынын шўйултезин чыгара айдып;
- чўмдемелден эпитет, тўнгештириў , олицетворение, угаштырулар табып
- кычырган чўмдемелдин содержаниезин учуры аайынча бўлўктрке бўлип, план тургузып, ол аайынча кыскарта, талдап эмезе бўткўлинче куучындап;
- берилген темага эмезе жанрга, эмезе автордын чўмдемелин бойы танынан табып кычырып;
- јурттын (городтын) эмезе школдын библиотеказынын бичиктеринен јараган бичики бойы талдап табала, кычырып;
- кееркедим литературанан эмезе школдын бичиктеринен ёскё , литератуralарла (сўзликтерле, справочниктерле) тузаланып;
- кычырган произведениеге оосло юрук юрап;

Кандый бир юрукчынын ижин берилген чўмдемелдерле тўнгейлештирип, ол кандый чўмдемелге келижип турганы аайынча бойынын шўйултезин чыгыра айдып.

Содержаниези

**Бичикле таныштырары. Бичикте берилген темдектер. Бичиктин содежаниези, созлик (1ч)
Күс келип жат, келип жат... (5 ч)**

Б. Суркашев «Алтын күс». Эпитет. Б. Суркашев «Кункузуктар бышкылап...» К. Э. Тепуков «Эјелу-сыйынду торт кызычак». Э. М. Палкин «Күс, күс...». Олицетворение. Ш. П. Шатинов «Жаландардын устинде...» Класста эмес кычырары К. Э. Тепуков «Теертпек ле Чертиmek».

Калыктын оос чумделгези (10ч.)

Калыктын оос чумделгези. Алкыш состор. Соојындар. Кадын ла Бий. Чорчоктор. Тарал. Сумелу тулку. Ачап чай. Желбеген ле Оскус-Уул. Уч карындаш. Жарым кулак. Литературалык чорчоктор. Эр оркочок — эрдин бойы. Кожондор. Кеп куучындар. Жадаган. Ийнек ле ан. Сартакпай. Калыктын оос чумделгезинин кичу жанрларынан. Кеп состор. Том состор. Модор состор. Табышкактар. Балдардын фольклорынан. Соотомолдор. Тооломош. Чололор. Оско калыктын фольклоры. Жети јашту кызычак (орус албатынын чорчоги). Куук (ненец калыктын чорчоги). Проект «Куулгазынду чорчоктор чумдейдис»

Мен кем? (13ч)

Мен кем? Тилим. С.М. Сартакова. Эне тил. Б. К. Суркашев. Алтай. Ш. П. Шатинов. Алтай. Т. Б. Шинжин. Коночы. Аргымак (кеп куучын). Чече. Г. П. Самаев. Кыдырай-Боомы. Ю. М. Кыдыев. Алмыс (кеп куучын). Кадын. К. Э. Тепуков. Карган Эне ле Бабыш. Ж. Б. Каинчин. Нени иштеерин, чыдазан? К. Э. Тепуков. Мишек ле Борбыйак. К. Ч. Толосов. Тогун (албатынын кеп куучыны). Жааннын созин јанчыкка сал. Б. У. Укачин. Ачыныш. А. Я. Ередеев. Проект «Улгузи јок одук болбос, угы јок кижи болбос».

Кыш (5 ч.)

Кышкыда. Кыйгыбыла учуртсан! К. Э. Тепуков. Айлар. Б. К. Суркашев. Аркадагы базыт. А. Я. Ередеев. Кар айланып, айланып... Ш. П. Шатинов. Быйанду күшкаш. Б. Ч. Канарин. Жаны јылдын алдында. Ю. М. Кыдыев. Жаны јылла слерди. С. М. Сартакова. Баштапкы кар. Ю. М. Кыдыев. Сыгын. А. Я. Ередеев.

Ар-буткен ле кижи (13 ч.)

Ар-буткен ле кижи. Ан-күшту Алтайыс. Ю. М. Кыдыев. Кем неле бай. Ю. М. Кыдыев. Кузукчы айу. Ю. М. Кыдыев. Боро күшкаждыма. К. Э. Тепуков. Ар-буткеннин тили. А. Я. Ередеев. Туристтерге. Б. У. Укачин. Корук. Ю. М. Кыдыев. Сумелу каргаа. Ю. М. Кыдыев. Тандак. С. М. Сартакова. Уурчы корук. И. К. Сабашкин. Армакчылу алабуга. К. Д. Кошев. Алтайынын аны-кужына учурлаган сочинение бичири.

Жакшы дегени не, жаман дегени не? (5 ч)

Жакшы дегени не, јаман дегени не? Аш кылгада, кижи балада. М. В. Мундус-Эдоков. Юрастын тужи. Ю. М. Кыдыев. Беленнин кастьар шыбалаганы. Б. Я. Бедюров. Табышту урок. Т. Б. Шинжин. Мекеш. И. П. Кочеев. Баштак бала. Ю.М. Кыдыев. Проект «Жакшынын јолы ачык, јаманнын јолы тыртык».

Jac (7ч.)

Jac келип јат... Б. Я. Бедюров. Айучактын тужи Б. Ч. Канарин. Арбанын чарактары (Алтай чорчок). Ырыс. К. Кулиев. Энейим. Б. К. Бурмалов. Кууктин кожоны. Т. Б. Шинжин. Эненин кожоны. Л. В. Кокышев. Адалар тужелет. Л. В. Кокышев, Олумин ле олум јенип. А. О. Адаров. Иван Тигров. Н. Богданов. Сочинение «Энемнин эрке колдоры».

Телекей ле мен (оско калыктын литературазынан) (5ч)

Аспан ла чымалы. Назым Хикмет. Себиске ле Чымалы. И. А. Крылов. Талай јаказында јажыл дуб. Сокор ак-кийик. Керога. Айдын тунде. Китахара Хакусю. Укучек. В. Беспальков. Болук аайынча ченемел иш.

Jaý (6 ч)

Тынду јаландар. Т.Б. Шинжин. Јайғы кожон. К. Э. Тепуков. Энезинин чыккан куни. А. Я. Ередеев. Тайғыл. Н. Б. Бельчекова. Јыл туркунына уренгенин катап корори.

Литературалык кычырышla тематикалык пландаш

Класс: 3

Үредүчи: Манзырова Т.Г

Үредүлик план аайынча частардын тоозы:

Бастыра: 70 час; неделеде 2 час.

План аайынча ченелте иштер: 4

План тургузылган: Паспарта журттын орто уредулу школынын текши ўредўлў баштамы школдын программазына тайанып тургузылган

Бичик: Н. Б. Тайборина, е. А. Мегедекова, А. Ю. Янкубаева Литературалык кычырыш 3 класс/ -Горно-Алтайск, 2013

Тематикалык пландаш

№	Темала пландаары	Частардын тоозы	Урокты откүретен ойи	
			План аайынча	Фактич.
	Кус келип жат, келип жат... (5 ч)			
1	Б. Суркашев «Алтын кус». Эпитет.	1	03.09	
2	Б. Суркашев «Кункузуктар бышкылап...»	1	08.09	
3	К. Э. Тепуков «Эжелу-сыйынду торт кызычак».	1	10.09	
4	Э. М. Палкин «Кус, кус...». Олицетворение. Ш. П. Шатинов «Жаландардын устинде..»	1	15.09	
5	Класста эмес кычырары К. Э. Тепуков «Теертпек ле Чертимек»	1	17.09	
	Калыктын оос чумделгези (10ч.)			
6	Калыктын оос чумделгези. Алкыш состор. Соојындар. Кадын ла Бий.	1	22.09	
7	Чорчоктор. Тарап. Сумелу тулку. Ачап чай.	1	24.09	
8	Желбеген ле Оскус-Уул. Уч карындаш. Жарым кулак.	1	29.09	
9	Литературалык чорчоктор. Эр оркочок — эрдин бойы.	1	01.10	
10	Кожондор.	1	06.10	
11	Кеп куучындар. Жадаган. Ийнек ле ан. Сартакпай.	1	08.10	
12	Калыктын оос чумделгезинин кичу жанрларынан. Кеп состор. Том состор. Модор состор. Табышкактар.	1	13.10	
13	Балдардын фольклорынан. Соотомолдор. Тооломош. Чололор.	1	15.10	
14	Оско калыктын фольклоры. Жети жашту кызычак (орус албатынын чорчоги). Куук (ненец калыктын чорчоги).	1	20.10	

15	Проект «Куулгазынду чорчоктор чумдейдис»	1	22.10	
	Мен кем? (13ч)			
16	Мен кем? Тилим. С.М. Сартакова. Эне тил. Б. К. Суркашев.	1	27.10	
17	Алтай. Ш. П. Шатинов. Алтай. Т. Б. Шинжин. Коночы.	1	29.10	
18	Аргымак (кеп куучын).	1	10.11	
19	Чече. Г. П. Самаев.	1	12.11	
20	Кыдырай-Боомы. Ю. М. Кыдыев.	1	17.11	
21	Алмыс (кеп куучын). Кадын. К. Э. Тепуков.	1	19.11	
22	Карган Эне ле Бабыш. Ж. Б. Каинчин.	1	24.11	
23	Нени иштеерин, чыдазан? К. Э. Тепуков.	1	26.11	
24	Мишек ле Борбыйак. К. Ч. Толосов.	1	01.12	
25	Класста эмес кычырары «Тулку ле турна»	1	03.12	
26	Тогун (албатынын кеп куучыны). Іааннын созин јанчыкка сал. Б. У. Укачин.	1	08.12	
27	Ачыныш. А. Я. Ередеев.	1	10.12	
28	Проект «Улгузи јок одук болбос, угы јок кижи болбос».	1	15.12	
	Кыш (5 ч.)			
29	Кышкыда. Кыйгыбыла учуртсан! К. Э. Тепуков. Айлар. Б. К. Суркашев.	1	17.12	
30	Аркадагы базыт. А. Я. Ередеев. Кар айланып, айланып... Ш. П. Шатинов.	1	22.12	
31	Быйанду күшкаш. Б. Ч. Канарин Јаны јылдын алдында. Ю. М. Кыдыев.	1	24.12	
32	Јаны јылла слерди. С. М. Сартакова. Баштапкы кар. Ю. М. Кыдыев.	1	12.01	

33	Сыгын. А. Я. Ередеев	1	14.01	
	Ар-буткен ле кижи (13 ч.)			
34	Ар-буткен ле кижи. Ан-кушту Алтайыс. Ю. М. Кыдыев.	1	19.01	
35	Кем неле бай. Ю. М. Кыдыев.	1	21.01	
36	Кузукчы айу. Ю. М. Кыдыев.	1	26.01	
37	Боро күшкәжым. К. Э. Тепуков	1	28.01	
38	Ар-буткеннин тили. А. Я. Ередеев.	1	02.02	
39	Туристтерге. Б. У. Укачин.	1	04.02	
40	Корук. Ю. М. Кыдыев.	1	09.02	
41	Сүмелү каргаа. Ю. М. Кыдыев.	1	11.02	
42	Тандак. С. М. Сартакова.	1	16.02	
43	Уурчы корук. И. К. Сабашкин	1	18.02	
44	Армакчылу алабуга. К. Д. Кошев.	1	23.02	
45	Класста эмес кычырары. Солоны журналдардан тындулар керегинде куучындар кычырар.	1	25.02	
46	Ченемел иш. Алтайынын аны-кужына учурлаган сочинение бичири.	1	02.03	
	Жакшы дегени не, јаман дегени не? (5 ч)			
47	Жакшы дегени не, јаман дегени не? Аш кылгада, кижи балада. М. В. Мундус-Эдоков. Юрастын тужи. Ю. М. Кыдыев.	1	04.03	
48	Беленнин кастар шыбалаганы. Б. Я. Бедюров.	1	09.03	
49	Табышту урок. Т. Б. Шинжин. Мекеш. И. П. Кочеев.	1	11.03	

50	Баштак бала. Ю.М. Кыдыев.	1	16.03	
	Jac (7ч.)			
51	Jac келип жат... Б. Я. Бедюров.	1	18.03	
52	Айучактын тужи Б. Ч. Канарин.	1	23.03	
53	Арбанын чарактары (Алтай чорчок). Ырыс. К. Кулиев. Энейим. Б. К. Бурмалов.	1	25.03	
54	Кууктин кожоны. Т. Б. Шинжин. Эненин кожоны. Л. В. Кокышев.	1	06.04	
55	Адалар тужелет. Л. В. Кокышев, Олумин ле олум јенип. А. О. Адаров.	1	08.04	
56	Иван Тигров. Н. Богданов.	1	13.04	
57	Сочинение «Энемнин эрке колдоры»	1	15.04	
	Телекей ле мен (оско калыктын литературазынан) (5ч)			
58	Аспан ла чымалы. Назым Хикмет. Себиске ле Чымалы. И. А. Крылов.	1	20.04	
59	Талай јаказында јажыл дуб.	1	22.04	
60	Сокор ак-кийик. Керога.	1	27.04	
61	Айдын тунде. Китахара Хакусю. Укучек. В. Беспальков.	1	29.04	
62	Болук аайынча ченемел иш.	1	04.05	
	Жай (6 ч)			
63	Тынду јаландар. Т. Б. Шинжин.	1	06.05	
64	Жайғы кожон. К. Э. Тепуков. Энезинин чыккан куни. А. Я. Ередеев.	1	11.05	
65	Энезинин чыккан куни. А. Я. Ередеев.	1	13.05	
66	Тайғыл. Н. Б. Бельчекова.	1	18.05	

67-68	Класста эмес кычырары. Солоны журналдан.	2	20.05	25.05	
69-70	Жыл туркунына уренгенин катап корори. Ченемел иш.	2	27.05		

Лист корректировки тематического плана

